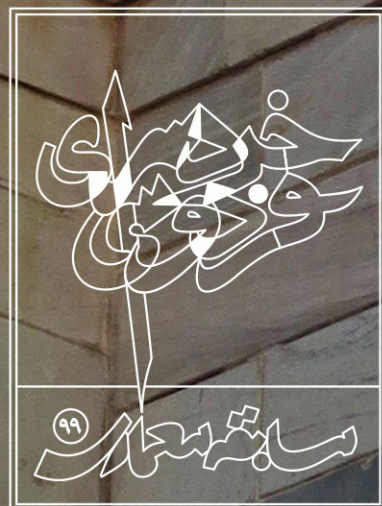

راہِ سنا

بنام خداوند جان و خرد

راهنمای مسابقه معماری خردسرای فردوسی / مشهد / آذرماه تا اسفندماه ۹۹

از تمامی شرکت کنندگان در مسابقه طراحی معماری خردسرای فردوسی، درخواست می‌شود این راهنما را به دقت بخوانند و طرح پیشنهادی خود را مطابق با محتوای تبیین شده در آن، آماده کنند.

۱ - خردسرای فردوسی:

شاهنامه بر گه شناسایی ایران و سند افتخار ملت ایران و شناخته شده و بی‌همتا در جهان است. ملت ایران، برای پایداری در برابر فریبندگی جهانی شدن و یکنواختی دل‌آزار برخاسته از آن، نیازمند شناختن خود و درآویختن به جان و خرد ایرانی است؛ آنگونه که در «شاهنامه» بازنمایی شده است. فراوری زمینه‌های پاسخ‌گویی به این نیاز، وظیفه‌ای است که دوستداران فرهنگ و ادب میهن و دلدادگان هستی و چیستی ایرانی و زبان فارسی، بر دوش دارند.

به همین سبب، بیش از یک دهه پیش، گروهی از دوست‌داران فردوسی و شاهنامه و دلدادگان زبان و فرهنگ فارسی، مؤسسه فرهنگی خردسرای فردوسی را مستقل از هر دستگاه و سازمان دولتی و بری از هر گرایش ویژه، تنها به منظور پاسداری از ارزش‌های والای نهفته در شاهنامه و آموزه‌های بلند و انسانی فرهنگ ایران، که حکیم نیک‌اندیش طوس بهتر از هر کس در اثر جاویدان خویش فراهم آورده، و گسترش پژوهش‌های جامع علمی و معرفی فراگیرتر شاهنامه و پدیدآورنده آن، پایه نهادند. مصرع زرین «به فرهنگ باشد روان تن درست» سرمشق فعالیت‌های موسسه فرهنگی خردسرای فردوسی است.

بنیادگزاران در موسسه خردسرای فردوسی اهدافی فرهنگی و آموزشی را دنبال می‌کنند:

- شناساندن جایگاه والای فردوسی، شاهنامه و ادب ایرانی در ایران و جهان
  - تأمین امکان برای پژوهش‌های بنیادی در باره تاریخ فرهنگ و ادب ایرانی
  - ترویج آموزه‌های بلند و انسانی فرهنگ و زبان ایرانی، با ابزار و روش‌های روزآمد
  - توسعه فرهنگ ایران‌شناسی و ایران‌گردی و ارتقای جاذبه‌های فرهنگی در قلمرو زبان و ادب ایرانی
- در جهت تحقق اهداف فوق، اقداماتی هماهنگ و هم‌پیوند، بعنوان **برنامه‌های اجرایی** در دستور کار خردسرای فردوسی قرار گرفته است. پاره‌ای از آن اقدامات، اینهاست:

- تشکیل و توسعه کتابخانه تخصصی
- انتشار خبرنامه و نشریه تخصصی
- برگزاری درس گفتارها
- تربیت پژوهش‌گران
- برگزاری همایش، سخنرانی، نشست تخصصی، مجالس نقالی و شاهنامه خوانی
- برگزاری دوره‌های آموزشی نمایش و هنرهای تجسمی مرتبط با شاهنامه
- برگزاری مراسم سالانه یادروز فردوسی
- بزرگداشت پژوهش‌گران ایران‌شناسی و ادب پارسی
- همکاری با میراث فرهنگی برای پژوهش‌های باستان‌شناسی در طوس
- تدوین و انتشار کتاب‌های مرجع و دانش‌نامه و ...

۲ - مسابقه طراحی معماری خردسرای فردوسی

موسسه خردسرای فردوسی، بمنظور اجرای اقدامات و برنامه‌های فرهنگی، آموزشی و ترویجی خود، که در پایان بند بالا به آن اشاره شد، علاوه بر ساختمان کنونی خود که سال‌ها قبل نیکوکاری نیک‌اندیش آن را پیش‌کش کرده است، برای گسترش فعالیت‌ها، به ساختمانی فرهنگی، چندعملکردی، کارآمد و شاخص، نیازمند است. تعریف پروژه ساختمان خردسرای فردوسی به همین منظور انجام شده و هیأت امنای موسسه در پی آن است که با مشارکت و یاری دوست‌داران ایران و دل‌بستگان به شاهنامه و فردوسی، آن را اجرا کند.

از جمله؛ برای فراهم کردن امکان مشارکت معماران و طراحان، در طراحی معماری بنای خردسرای فردوسی، بعنوان بنایی ماندگار و یادمانی و مناسب برای برنامه‌های اجرایی موسسه، تهیه طرح معماری این ساختمان، به مسابقه گذاشته شده است. مسابقه طراحی معماری خردسرای فردوسی، با فراخوان همگانی و به صورت یک مرحله‌ای برگزار می‌شود. این مسابقه، برای دستیابی به طرح مناسب و برتر، متوجه به شأن والای حکیم خردمند فردوسی، با شرایط، ارکان و مشخصات زیر برنامه‌ریزی شده است.

۲-۱- شرایط شرکت در مسابقه:

- مسابقه طراحی معماری خردسرای فردوسی، مطابق با مفاد آیین‌نامه جامع مسابقات معماری و شهرسازی، مصوب جلسه ۵۱۳ شورای عالی انقلاب فرهنگی مورخ ۱۳۸۱/۱۲/۲۰ و نیز نشریه شماره ۲۴۰ سازمان برنامه و بودجه کشور (پیوست بخشنامه شماره ۸۴۸۵ مورخ ۸۰/۱۲/۲۵) و منطبق بر شیوه‌ای که در ادامه همین راهنما آمده است، برگزار می‌شود.

- شرکت در مسابقه طراحی معماری خردسرای فردوسی، تنها با نام‌نویسی قطعی در پایگاه مسابقه، به نشانی:

<http://kanun-ma.ir/kheradsara>

امکان‌پذیر است. بنابراین هیچگونه طرح یا پیشنهادی خارج از این سامانه و بدون نام‌نویسی، پذیرفته و داوری نخواهد شد.

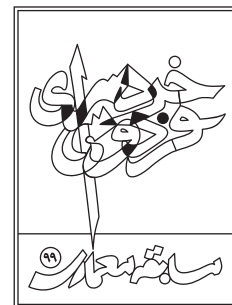
- نام‌نویسی برای شرکت در مسابقه، آزاد و رایگان است.

- نام‌نویسی برای شرکت در مسابقه طراحی معماری خردسرای فردوسی به صورت فردی انجام می‌شود. برای ارائه هر طرح، نام‌نویسی جداگانه و طی تمامی مراحل که در شرایط مسابقه ذکر شده، الزامی است.

- بی‌درنگ پس از ثبت نام، از طریق ایمیل و پیامک، به هریک از شرکت‌کنندگان در مسابقه، شناسه پنج‌حرفی اختصاصی داده می‌شود. در تمامی مراحل مسابقه تا قبل از پایان داوری و مشخص شدن طرح‌های برگزیده، آن شناسه اختصاصی، تنها راه شناسایی شرکت‌کنندگان در مسابقه، فقط توسط مدیر مسابقه است. همان شناسه اختصاصی، باید به ترتیبی که مشخص شده، روی تمامی مدارک درج شود. مدیر مسابقه پس از تعیین طرح برنده و طرح‌های برتر، با تطبیق شناسه‌ها، نام‌برندگان را به داوران اعلام می‌کند تا در بیانیه داوری گنجانده شود.

- مدیر مسابقه در تمامی مراحل برگزاری مسابقه، از طریق سامانه پایگاه مسابقه، پاسخ‌گوی پرسش‌های شرکت‌کنندگان خواهد بود. هرگونه تماس مرتبط با موضوع مسابقه با هریک از داوران، در تمامی مراحل برگزاری مسابقه، نکوهدیه و موجب کنار گذاشته شدن از مسابقه است. مدیر مسابقه موظف است در تمامی مراحل برگزاری مسابقه، به پرسش‌های مسابقه‌دهندگان طبق آیین‌نامه مرجع پاسخ‌گوید، بدین ترتیب که پاسخ را بدون ذکر نام پرسش‌کننده به اطلاع تمامی شرکت‌کنندگان برساند. اینگونه اطلاع‌رسانی به همراه آگاهی بخشی در باره رویدادها و سایر موارد لازم، از طریق سایت مسابقه انجام خواهد شد.

- مسابقه‌دهندگان موظفند در مدت برگزاری مسابقه، با مراجعه به پایگاه اختصاصی مسابقه از رویدادهای تازه و پاسخ به پرسش‌ها، آگاه شوند. درج مطالب در پایگاه اختصاصی مسابقه، به منزله ابلاغ و اطلاع به تمامی مسابقه‌دهندگان است.

- شرکت کنندگان در مسابقه، متعهدند که طرح اختصاصی و اصیل تهیه شده برای خردسرای فردوسی را برای شرکت در مسابقه، تحویل دهند. بنابراین عرضه طرح‌های پیشین یا کپی شده یا متعلق به دیگران، موجب کنار گذاشته شدن از مسابقه است. بررسی اصالت طرح‌ها، بر عهده مدیر مسابقه و دستیاران وی می‌باشد.

- طرح‌های شرکت کنندگان در مسابقه، بصورت سه فایل JPG و یک فایل PDF از طریق بارگذاری در پایگاه مسابقه، به گونه‌ای که در همین راهنما مشخص شده است، تحویل گرفته خواهد شد.

- هرگونه فایل یا طرحی که مغایر با مشخصات درج شده در راهنمای مسابقه، بارگذاری شود، خودبخود یا با نگرش مدیریت مسابقه، از فرایند داوری، کنار گذاشته خواهد شد. فقط مدارکی به فرایند داوری وارد می‌شود که به لحاظ شکلی و کمی دقیقاً همتای مشخصات درج شده در راهنمای مسابقه، تهیه شده باشد.

- پس از پایان داوری و تدوین بیانیه، و پیش از اعلام عمومی رأی و رتبه‌ها، نتیجه به صاحبان طرح‌های رتبه اول تا سوم اعلام می‌شود و آنان تعهد دارند مدارک ترسیمی و فایل‌های منبع تصویری و سه‌بعدی خود را بطور جداگانه به مدیر مسابقه تحویل دهند.

- پس از دریافت فایل‌های فوق و تأیید مدیر مسابقه، موسسه خردسرای فردوسی، بر اساس رأی هیأت داوران (مندرج در بیانیه داوری)، جوایز برندگان اول تا سوم را پرداخت خواهد کرد.

- با پرداخت جوایز به صاحبان طرح‌های رتبه اول تا سوم، موسسه خردسرای فردوسی در بهره‌گیری از هریک از طرح‌های برگزیده یا سایر طرح‌ها بر اساس موازین قانونی، برای ادامه کار و تهیه نقشه‌های اجرایی ساختمان خردسرا، مختار است.

- هریک از شرکت کنندگان در مسابقه مجازند طرح ارائه شده خود را، پس از اعلام رأی و پایان مسابقه، در نشریات یا سایت‌های تخصصی، منتشر کنند. همچنین برگزار کننده مسابقه مجاز است گزارش روند مسابقه را به همراه معرفی مختصر طرح‌ها، منتشر کند.

- نام‌نویسی در پایگاه مسابقه، به منزله پذیرش شرایط شرکت در مسابقه، مطابق با مندرجات بالا و مفاد آیین نامه و نشریه مذکور است.

۲-۲ - مشخصات مسابقه:

۲-۲-۱ - برنامه زمانی کلی:

- آغاز ثبت نام: ۹۹/۹/۲۵

- پایان ثبت نام: ۹۹/۱۰/۲۵

- آغاز بارگذاری طرح‌ها: ۹۹/۱۲/۱

- پایان بارگذاری طرح‌ها: ۹۹/۱۲/۱۰

- داوری و اعلام رأی و نمایشگاه: تا ۹۹/۱۲/۲۵

(برگزاری همایش اعلام رأی و نمایشگاه، وابسته به شیوه‌نامه بهداشتی رویارویی با بیماری همه‌گیر، در آن زمان خواهد بود.)

۲ - ۲ - ۲ - ارکان مسابقه:

سفارش دهنده و مجری طرح: هیأت مدیره موسسه خردسرای فردوسی

برگزارکننده: کانون هم‌اندیشی معماری مشهد

مدیر مسابقه: محمدباقر طباطبایی، به‌دستگیری گروه مدیریت و معماری طباطبایی و همکاران

داوران (نام‌ها به ترتیب الفبایی):

ساناز افتخارزاده: نظریه پرداز معماری، معمار، نقاش، منتقد معماری، کارشناس ارشد از دانشکده معماری و شهرسازی دانشگاه شهید بهشتی، نویسنده کتاب **از آشوب ادا رک تا شناخت معماری**، (برنده جایزه بین‌المللی کتاب سال ۱۳۹۳)، داور جایزه بین‌المللی A-Design ایتالیا (۱۳۹۸)، مدیر گروه معماری سوشیانت، مدیر عامل موسسه مطالعاتی بناشهر پایدار ایران.

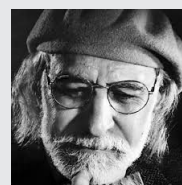
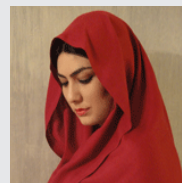
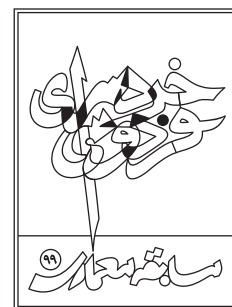
هوشنگ امیراردلان: پژوهشگر ادبیات تطبیقی معماری و هنر، نقاش، تصویرگر و موسیقیدان، فارغ‌التحصیل کارشناسی ارشد دانشکده هنرهای زیبا دانشگاه تهران، دانش‌آموخته معماری در کارگاه شادروان مهندس هوشنگ سیحون. همکاری با مهندسین مشاور «داض» (مهندس کامران دیا)، **ماندالا** (مهندس نادر اردلان)، **آرکنز** (شادروان دکتر پرویز موید عهد) و **رتند** (شادروان مهندس بیژن صفاری)، مدیر و هدایت‌کننده پروژه‌های متعدد مسابقه‌ای در مهندسان مشاور آتک، عضو هیئت داوران در مسابقات متعدد طراحی معماری و طراحی شهری.

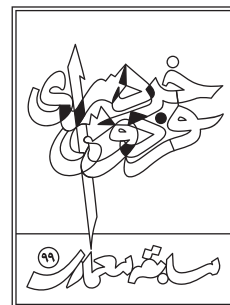
داریوش بوربور: معمار، شهرساز، طراح، مجسمه‌ساز، نقاش، پژوهشگر و نویسنده، دارای دکترای در رشته معماری نقاط گرم و خشک از دانشگاه ژنو (۱۳۳۳)، لیسانس آرشیکتور (۱۳۳۰)، فوق‌لیسانس شهرسازی (۱۳۳۱) و لیسانس آرشیکتور (۱۳۳۰) از دانشگاه لیورپول، موسس «مهندسین مشاور بوربور» (۱۳۴۳) پیشگام در شناخت و معرفی معماری ایرانی، برنده مسابقات و جوایز بین‌المللی و ملی، از جمله Gold Mercury International Award از ایتالیا، (۱۳۵۴)، عطیه ویژه جهت طراحی و نظارت در ساخت مجموعه تجاری بازار رضا در مشهد، (۱۳۵۶)، گیرنده جایزه پنجاه معمار برجسته جهان در در دومین همایش و نمایشگاه بین‌المللی آثار معماران مشهور دنیا در بلغراد (۱۳۶۷).

محمد رضا متینی: دکتری معماری از دانشکده معماری دانشگاه اشتوتگارت آلمان (انستیتوی سازه و طراحی‌های ساختاری Institut für Tragkonstruktionen und Konstruktives Entwurfen - ITKE)، کارشناسی ارشد معماری از دانشکده هنرهای زیبای دانشگاه تهران، عضو هیأت علمی دانشکده معماری و شهرسازی دانشگاه هنر، برنامه‌ریز و طراح بناهای مختلف مسکونی، تجاری، اداری، فرهنگی، آموزشی، درمانی، اقامتی و مذهبی در داخل و خارج از کشور از سال ۱۳۷۷ تاکنون.

علیرضا مهدی‌میرزا: کارشناس ارشد معماری از دانشگاه علم و صنعت ایران، نامزد دریافت جایزه آقاخان، کاندیدای دریافت جایزه جهانی آجر، برنده جایزه معماری شیکاگو در آمریکا، نشر آثار معماری در مجلاتی همچون BROWN BOOK در امارات، CIL در ایتالیا، Material Masonry در Phaidon Structure با اشاره به پنجاه سازه نوین آجری در جهان و کتاب BRICK از انتشارات Phaidon در انگلستان.

داوران جایگزین: الهام امامی (استاد دانشگاه و پژوهشگر دکتری معماری) / **سهیل مظفری** (کارشناس ارشد معماری و استاد دانشگاه)

۲-۳- مدارک قابل بارگذاری:

از هریک از مسابقه دهندگان که ثبت نام ایشان در سایت تأیید شده و از طریق ایمیل یا پیامک به ایشان اطلاع داده شده است، درخواست می شود که از روز اول اسفندماه تا حداکثر قبل از ساعت پایانی دهم اسفندماه ۱۳۹۹ مدارک زیر را در پایگاه کانون اختصاصی مسابقه به نشانی زیر بارگذاری کنند:

<http://kanun-ma.ir/kheradsara>

۲-۳-۱- سه فایل JPG هر یک حاوی یک برگه ۱۰۰در ۷۰ سانتی متر عمودی، که مجموعاً حاوی سایت پلان در مقیاس ۱ به ۵۰۰، سایر مدارک طراحی معماری شامل پلان‌های طبقات، برش‌ها (نشانگر ارتباطات و بازشوها و تداوم فضایی) و نماها در مقیاس ۱ به ۱۵۰، طرح محوطه به مقیاس مناسب، نمودارها و دیاگرام‌ها، جداول و توضیحات و تصاویر سه بعدی داخلی و خارجی باشد. هریک از این فایل‌ها با زولوشن ۲۰۰ و حداکثر حجم هر برگه ۳۰ مگابایت، پذیرفته می‌شود.
نام گذاری سه فایل خود به این صورت باشد:

ID_1.jpeg

ID_2.jpeg

ID_3.jpeg

۲-۳-۲- یک فایل PDF حاوی یک دفترچه در قطع A4، عمودی، طبق قالب تعیین شده در راهنما، (صفحه رویی یعنی جلد دفترچه تصویر شیت شماره ۱ طراحی شده موضوع بند بالاست)، حاوی مبانی و معرفی انگاره و توجیه طرح معماری و ارزش‌های آن، مرتبط با موضوعات مندرج در این راهنما و نشانگر شیوه پاسخگویی طراح به آنها، با حداکثر حجم ۱۰ مگابایت.

نام گذاری این فایل به این صورت باشد:

ID_4.pdf

توضیحات:

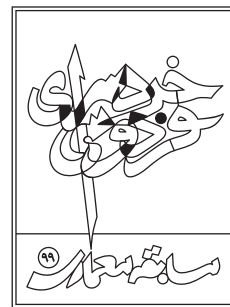
- منظور از ID در نام گذاری فایل‌ها، همان شناسه یکتای پنج حرفی است که به هریک از مسابقه دهندگان اختصاص یافته و بهنگام نام‌نویسی به ایشان اعلام شده است.

- حجم تمامی مدارک برای بارگذاری، بیش از ۱۰۰ مگابایت نباشد.

- در هریک از برگه‌های طراحی و همچنین روی جلد دفترچه توضیحات، مربعی خالی (سفید)، بدون کادر، برای درج شناسه یکتای مسابقه به ابعاد ۵در ۵ سانتی متر در گوشه سمت چپ پایین و چسبیده به کناره شیت، قرار داده شود.

- حتی اگر برای شیت کادر هم ترسیم شده است، داخل مربع باید سفید باشد، و فقط شناسه یکتا، با رنگ سیاه، با فونت Cambria و اندازه ۴۸، بولد، در وسط آن نوشته شود.

- جز شناسه یکتای مسابقه دهنده، درج هر گونه نوشته، نام یا علامت روی شیت یا دفترچه یا داخل و پشت اینها، که به شناخته شدن مسابقه دهنده کمک کند یا احتمال آن برود، به تشخیص مدیر مسابقه، موجب حذف مدارک ارائه شده از داوری می‌شود. همچنین بکارگیری حروف و اعداد غیر فارسی، ممنوع است. مسابقه دهندگان در انتخاب نوع و اندازه فونت و اعداد فارسی روی نقشه‌ها و جداول و ... آزادند.

- هر مسابقه دهنده در هنگام بارگذاری مدارک در سایت، رسید الکترونیک دریافت خواهد کرد. در صورت برنده شدن مسابقه دهنده، تصویر رسید برای دریافت جایزه باید ارائه شود. به هر حال مجری و مدیر مسابقه مسئولیتی در قبال بارگذاری ناموفق ندارند. هرچند برگزار کننده در این مورد، با مسابقه دهندگانی که ناخواسته دچار مشکل شوند، همکاری خواهد کرد.

- بارگذاری مدارک در سایت مسابقه متضمن ادعای تهیه کننده مدارک نسبت به مالکیت و اصالت مدارک و طرح تهیه شده است. در صورت مشخص شدن نادرستی این ادعا، ضمن حذف مدارک از فرایند مسابقه و داوری در هر مرحله ای که باشد، مجری مسابقه از طریق قانونی اقدام لازم را انجام خواهد داد.

تأیید ثبت نام در سایت مسابقه، به منزله آن است که مسابقه دهنده شرایط این شیوه نامه را پذیرفته است. برگزار کننده و مدیر مسابقه نیز اجرای مسابقه را بر اساس این شیوه نامه با مراعات حقوق یکایک مسابقه دهندگان، تضمین می کنند.

۲-۴ - جوایز مسابقه:

رتبه اول: ۷۰ میلیون تومان

رتبه دوم: ۴۰ میلیون تومان

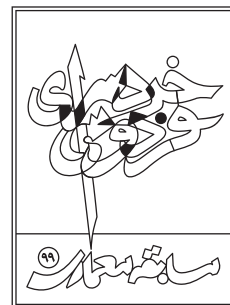
رتبه سوم: ۳۰ میلیون تومان

۳ - کلیات برنامه کالبدی

ردیف	فضا	زیربنای خالص (متر مربع)	ملاحظات
۱	تالار همایش ۱۵۰+۳۵۰ نفره	۱۳۰۰	دو تالار میز، قابل یکپارچه سازی، چندعملکردی، مناسب برای اجرای تیاتر، اجرای نقالی، سخنرانی و سمینار و ...
۲	اتاق کنفرانس ۸۰ نفره	۱۲۰	مناسب برای اجرای جلسات ۳۰ تا ۸۰ نفره، با نورپردازی و کنترل عوامل محیطی هوشمند، هم پیوند با فضای اداری و همایش
۳	اداری	۱۲۰	۵ اتاق مدیریتی و اداری و کارشناسی، دارای اتاق جلسات، سرویس بهداشتی و آبدارخانه مجزا
۴	نگارخانه	۴۰۰	برای نمایش آثار تجسمی و فرهنگی، برگزاری نمایشگاه‌های هنری، قابل اتصال و پیوند با سرسرای تالار همایش و مجهز به خدمات
۵	کتابخانه و موزه اسناد	۳۶۰	شامل بخش کتب و نشریات، بخش پژوهش، مدیریت و تولید نشریه تخصصی، مخزن کتب خطی و یادگارهای فرهنگی
۶	کتابخانه و فضای کودکان	۳۰۰	شامل فضای خلاقیت، نمایشگاه، تالار مطالعه و فضای نمایش
۷	فروشگاه و کافه کتاب	۳۰۰	فروشگاه بزرگ کتاب و نشریات و محصولات فرهنگی و نوشت افزار، فضای پذیرایی سبک سنتی و سکوی نقالی
۸	فضای آموزشی	۴۰۰	۶ کلاس و کارگاه با ظرفیت‌های متفاوت، مجهز به فضای خدماتی و با قابلیت بهره‌برداری مستقل
جمع		۳۳۰۰	با در نظر گرفتن فضاهای گردش و ارتباطی و ... ۴۲۰۰ متر مربع
۱۰	پارکینگ	-	طبق ضابطه معادل یک سوم مساحت خالص فضاها، در زیرزمین اما نه الزاماً زیر ساختمان، برای حدود ۵۰ محل توقف خودرو
۱۱	تأسیسات و خدمات	۳۴۰	نمازخانه، سرویس‌های بهداشتی، انبار، اتاق تأسیسات، اتاق برق
۱۲	سرایداری	۶۰	با نقش نگهبان و باغبان مجموعه
جمع کل زیربنای خالص		۳۸۰۰	جمع کل زیربنای ناخالص: ۴۷۰۰ متر مربع (+پارکینگ)

ملاحظات کلی برنامه‌ریزی و طراحی معماری

- قابلیت بهره‌برداری جداگانه از بخش‌های عملکردی مختلف، بصورت همزمان.
- قابلیت اتصال بخش‌های عملکردی به یکدیگر و در اختیار گذاردن فضای یکپارچه بزرگ‌تر.
- بهره‌گیری همه بخش‌های ساختمان از حضور جمعیت، بهنگام اجرای مراسم ویژه.
- نمایش چهره فعال از ساختمان در همه اوقات، با جانمایی درست فضاهای دارای فعالیت دائم و موقت.
- تبدیل پذیری فضاها و انعطاف عملکردی آنها، و مدیریت پذیری بهره‌برداری از ساختمان.
- قابلیت مرحله بندی ساخت و بهره‌برداری از بخش‌هایی از بنا، پیش از تکمیل تمامی آن.
- پیوند مناسب با عناصر شهری پیرامونی، و بهره‌گیری از ظرفیت‌های موجود در پیرامون.
- طرح‌ریزی یکپارچه محوطه و بنا، بخصوص در تراز (یا تزارهای) همکف.
- در نظر گرفتن فضای تجمع، همایش، استقرار یادمان و تندیس در محوطه.

۴ - معیارهای ارزیابی:

برای داوری و ارزیابی آثار ارائه شده در مسابقه خردسرای فردوسی، علاوه بر معیارهای عمومی معماری، معیارهای اختصاصی زیر در نظر گرفته می‌شود:

- برانگیختگی حس و خرد و اندیشه ایرانی معاصر، برگرفته از خصلت روایی شاهنامه.
- پیوند راستین با بستر موضوعی خردسرای فردوسی، و الهام از مبانی و مفاهیم آن.
- فراهم کردن زمینه تعامل اجتماعی، بعنوان قطب و کانون فرهنگ ایرانی.
- انطباق طرح با کلیات جدول برنامه کالبدی و ملاحظات کلی آن.
- غنای طرح و پیشنهادها و ابتکارات ممتاز عملکردی و کالبدی.
- پویایی کالبدی و عملکردی و زنده بودن مستمر فضای خردسرا با هم‌افزایی عملکردی و نمادین.
- رعایت اصول پایداری و توجه به مسائل زیست‌محیطی
- اقتصادی بودن و پرهیز از هزینه‌های زائد و اقدامات غیر موثر بر ارزش نمادین و کاربردی ساختمان

مدیر مسابقه معماری خردسرای فردوسی

محمدباقر طباطبایی

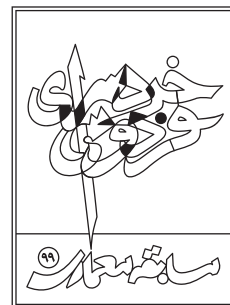

درباره زمین

پیوست اول

راهنمای مسابقه معماری خردسرای فردوسی / مشهد

آذرماه تا اسفندماه ۱۳۹۹

۱ - بعضی از راهکارهای اقلیمی:

- در تابستان وضع آب و هوایی مشهد به سمت مناطق گرم و خشک میل می کند. مقایسه وضع آب و هوایی در منطقه آسایش گویای فاصله اندک و ناچیز آن با شرایط مطلوب است. در برخی از ماه های سال از ضریب مطلوب بودن هوا به دلیل خشکی کاسته می شود. این منطقه در زمستان فاقد صفات وضع مطلوب است و با منطقه آسایش فاصله زیادی دارد. بر اساس جدول بيو کليماتيك مشهد در ۵ ماه از سال دارای روزهای سرد، در سه ماه از سال دارای روزهای مطلوب و در چهار ماه از سال دارای روزهای گرم است، معادله در شب به گونه دیگری است. به این صورت که در ۹ ماه از سال شب ها سرد و در سه ماه از سال شب ها مطلوب است. بنابراین، گرمایش در این منطقه اهمیت بیشتری از سرمایش دارد، لیکن این امر به معنای استفاده انحصاری از ابزار مکانیکی گرمایشی نیست، و وضع کنونی اقلیمی شهر، در فضای بسته، گرمایشی مکانیکی را حداقل در ۴ ماه از سال، الزامی می کند.

- شهر مشهد در منطقه ای سردسیر واقع شده بوده و هم اینک نیز تعداد روزهای سرد سال قابل توجه است. لیکن به همین اندازه گرمای اواخر بهار و فصل تابستان و اوائل پاییز آزاردهنده شده است و می باید در معماری ساختمان های عمومی، تمهیداتی برای آن اندیشیده شود. در بخشی از فصل تابستان به کمک سایه بان و جریان طبیعی هوا، وضع آسایش قابل تامین است، و این امر در محوطه ها، از طریق کاشت درختان و تعیبه آب نماها و جهت گیری درست محوطه و بازبودن آن در برابر نسیم، قابل حصول است. به علت پایین بودن رطوبت نسبی، نوسان روزانه دمای هوا در فصل تابستان بیشتر است، بنابراین بخشی از فصل تابستان که نیازمند سرمایش مکانیکی نیست، شامل اکثر شب های آن هم هست. توجه به جهت وزش باد در ماه های سرد، در تنظیم وضع محیطی ساختمان در مشهد اهمیت ویژه ای دارد.

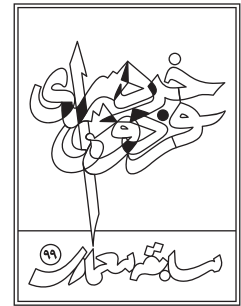
جهت استقرار ساختمان:

- جهت استقرار ساختمان باید با توجه به تابش افتاب و جهت وزش بادهای سرد زمستانی تعیین شود:

- با توجه به تابش افتاب، مناسب ترین جهت ساختمانی جهتی است که حداکثر انرژی خورشیدی را در مواقع سرد و حداقل آن را در مواقع گرم بگیرد.

- با توجه به بادهای سرد زمستانی، جهت باد نسبت به ساختمان ممکن است در یکی از محدوده های موثر، نیمه موثر یا بی اثر قرار گیرد. جهت ساختمان را باید بنحوی پیشنهاد کرد که بادهای زمستانی در محدوده بی اثر قرار گیرد.

- دیوارهای جانبی یا پانل های عمودی به انحراف باد کمک می کند. هشتی ورودی بهتر است در داخل یا خارج بنا مانند یک ایوان محافت شده طراحی شود. ابعاد هشتی باید بگونه ای باشد که بتوان یک در را به راحتی کاملاً بست قبل از آنکه در دوم را باز کرد. به حداقل رساندن سطوح خارجی و تعداد و مساحت کل بازشوها در روبروی بادهای زمستانی، مناسب است. اما بازشوها در نماهای شمالی و جنوبی، تا حدود ۱۵ تا ۲۵ درصد مساحت آن نماها مناسب است. استفاده از شاخ و برگ توده های انبوه گیاهان به عنوان مانع در برابر وزش باد به عنوان باد شکن، در محوطه های عمومی توصیه می شود. به منظور کاهش سرعت جریان باد در زمستان پیشنهاد می شود ردیف های فشرده ای از درختان همیشه سبز، مثل سرو و کاج در حاشیه های جنوب شرقی و شمال غربی محوطه های ساختمانی کاشته شود. میزان کاهش سرعت جریان باد به فشردگی شاخ و برگ درختان و تراکم آنها بستگی دارد.

- ذخیره حرارت خورشید با استفاده از مصالح با ظرفیت حرارتی بالا و استفاده از دیواره های خورشیدی نیز، قابل توصیه است. توجه شود که بر اساس مطالعات اخیر، حداکثر دما در تیرماه در دوره مطالعه شده، به حدود ۴۴ درجه سلسیوس افزایش یافته است، و بنابراین متوسط حداکثر دما نیز ۳۴ درجه سلسیوس شده است. بنابراین نیاز به وسایل سرد کننده در مشهد افزایش یافته است.

۲- سایت و زمینه:

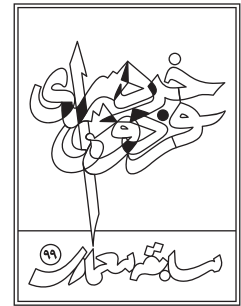
- زمین در نظر گرفته شده برای احداث ساختمان خردسرای فردوسی، در منطقه ۱۲ شهرداری مشهد (منطقه الهیه) که در حال توسعه و جمعیت پذیری است، قرار گرفته است. نقشه ترسیمی زمین و تصویر نقشه محدوده پیرامون آن، برای استفاده مسابقه دهندگان، در پایگاه مسابقه قرار داده شده است. مساحت و ابعاد زمین از آن نقشه قابل برداشت است.

- از آنجا که در این منطقه ساخت و ساز قابل توجهی انجام نشده، ساختمان خردسرای فردوسی بعنوان محرک توسعه این بخش از شهر، نقشی مهم را در شکل دهی به آینده آن ایفا خواهد کرد.

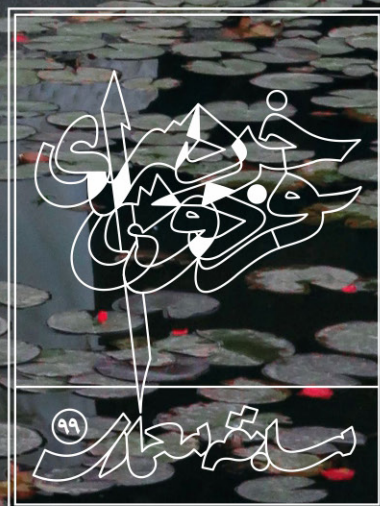

اهم ضوابط ساختمانی:

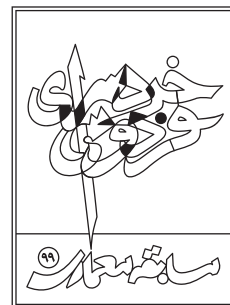
- سطح اشغال ساختمانی حداکثر ۴۰٪ (حوزه اشغال به انتخاب طراح است).
- تراکم ساختمانی ۱۰۰٪ (زیرزمین، پارکینگ و مشاعات در حد معمول، جزو تراکم حساب نمی شود).
- تأمین پارکینگ به میزان یک سوم مساحت خالص ساختمان، لازم است. پارکینگ در محوطه، پذیرفته شده نیست.
- رعایت مقررات ملی ساختمان و استانداردهای کالبدی و دسترسی مرتبط با هر فضای عملکردی، الزامی است.

درباره شاهنامه، فردوسی و طوس

پیوست دوم

راهنمای مسابقه معماری خردسرای فردوسی / مشهد

آذرماه تا اسفندماه ۱۳۹۹

درباره فردوسی، شاهنامه و طوس

شاهنامه کتاب کتابها است؛ کتاب زندگی و مرگ، شاهنامه، جوهر هستی را میسراید. از این رو هر روزگار و هر سرزمین میتواند خود را در آن باز یابد. برای شاهنامه ارزشهای گوناگون بر شمردهاند: زندهکننده زبان فارسی، کارنامه ایران و ... . ولی برترین ارزش شاهنامه آن است که در زندگی انسانی، «معنی» مینهد. کتابی که حتی دشمنان نیز در آن سترگ اند، چرا که کمان هستی خود را به نهایت میکشند. بیان شاهنامه صخرهوار است، به بزرگی طبیعت. وقتی شاهنامه را میخوانیم یا میشنویم، سر خود را بالا نگه میداریم، برای آنکه باید اوج را ببینیم. مردم شاهنامه که اینگونه زندگی کرده و اینگونه مردهاند، کسانی بودهاند که به قلب زندگی راه یافته بودند. کتاب فردوسی، در طی هزار سال تسلی بخش و رهگشای ایرانیان بوده و هر زمان که زندگی بر مردم سخت تر شده، دلپستگی به آن بیشتر میگرددیده است. شاهنامه کتابی است که عالم و عامی بر روی آن خم شده و قهوه خانه و فرهنگ خانه، هر دو از آن روشنی گرفته اند.

« از مقدمه کتاب سرو سايه فكن »

« نوشته دکتر محمدعلی اسلامی ندوشن »

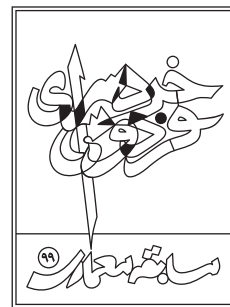
درباره طوس:

طوس در گذشته، نه عنوان یک شهر بلکه نام خرده ولایتی بوده است شامل چند شهر و صدها روستا، در محدوده دو رشته کوه هزارمسجد و بینالود (حوضه آبریز کشف رود). این ولایت حدود ۱۶۰۰۰ کیلومتر مربع وسعت داشته است. وسعت طوس کهن به اندازه یک صدم ایران کنونی بوده است اما بزرگانی که از این ولایت برخاستهاند بیش از یک دهم کل مفاخر ایران هستند. طوس بالغ بر پانصد مرد و زن عالم، شاعر، عارف و دولتمرد را در خود پرورده است که حدود بیست تن از آنان شهرت جهانی یافته‌اند. از آن زمره‌اند: فردوسی طوسی، شیخ طوسی، امام محمد غزالی، خواجه نظام الملک طوسی، خواجه نصیرالدین طوسی، اسدی طوسی و ... طوس در خلق حماسه‌های ملی، گوی سبقت را از همه ولایات ایران ربوده است؛ چرا که حماسه‌های ما و مهمترین آنها در طوس نوشته یا سروده شده است. از آن جمله اند: شاهنامه ابومنصوری، گرشاسب نامه اسدی، گشتاسب نامه دقیقی و ... و از همه مهمتر شاهنامه فردوسی علاوه بر شاهنامه فردوسی که خود برجسته‌ترین و تأثیرگذارترین متن زبان فارسی است، طوس موجد کهن‌ترین نثر فارسی یعنی « مقدمه شاهنامه منشور ابومنصوری»، و نیز « لغت فرس » اسدی طوسی به عنوان اولین لغتنامه زبان فارسی، است.

درباره شاهنامه فردوسی:

هر گاه ویژگیهای معنوی شاهنامه و مفاهیم انسانی، اخلاقی، فردی و اجتماعی این اثر سترگ - که در لابلای انبوه ابیات آن قرار گرفته - باز نموده شود، خودبخود شخصیت درخشان فردوسی طوسی بر خواننده، روشن و نمایان میشود. گذشته از ارزشهای هنری و ادبی، بلاغی، زیباشناسانه و فاخری که شاهنامه دارد، مفاهیم معنوی و انسانی این اثر سترگ، آنچه برای معماران و طراحان ممکن است قابل توجه باشد، در عناوین مختصری گنجانده میشود:

خردگرایی و ارج خرد:

خرد بر همه نیکوییها سر است	تو چیزی مدان کز خرد برتر است
ستایش خرد را به از راه داد	خرد بهتر از هر چه ایزد ت داد
خرد دست گیرد به هر دو سرای	خرد رهنمای و خرد دلگشای
و زویت فزونی و هم زو کمی ست	ازو شادمانی و زویت غمی ست
گسسته خرد پای دارد به بند	ازویی به هر دو سرای ارجمند

دانش اندوزی و ارج دانش:

به دانش میفکن دل اندر گمان	میاسای ز آموختن یک زمان
که دانا بود نزد او ارجمند	بدان گه شود تاج خسرو بلند
بماند جهاندار با فرهی	چو دارد ز هر دانشی آگهی

دادگری:

پناه کهان باش و فرّ مهان	بجز داد و نیکی مکن در جهان
--------------------------	----------------------------

راستی:

از این به گهر با جهاندار نیست	به از راستی در جهان کار نیست
-------------------------------	------------------------------

بیدادگری:

ندارد خردمند بودن روا	به شهری که بیداد شد پادشا
کزو خیزد اندر جهان رستخیز	ز بیداد گر شاه باید گریز

فرهنگ:

ز گوهر سخن گفتن آسان بود	که فرهنگ آرایش جان بود
--------------------------	------------------------

ارج شخصیت انسانی:

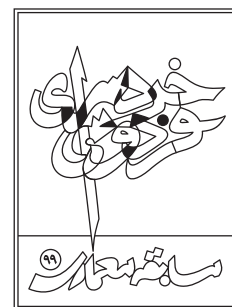
به چندین میانجی پیوردهاند	تو را از هر دو گیتی بر آوردهاند
تویی خویشان را به بازی مدار	نخستین فکر ت پسین شمار

دوری از بدی:

که از بد همه ساله ترسان بود	نخستین نشان خرد آن بود
-----------------------------	------------------------

داد و دهش:

دل زیر دستان خود شاد دار	به داد و دهش گیتی آباد دار
--------------------------	----------------------------

فروتنی:

هر آنکه که گویی رسیدم به جای
چنان دان که نادان تری آن زمان
نباشد به گیتی مرا رهنمای
مشو بر تن خویش بد گمان

جوانمردی:

بدانید کز کردگار جهان
که مارا مروت، خرد داد و شرم
چنین رفت کار آشکار و نهان
جوانمردی و رای و آواز نرم

نرم سخنی و شرم:

خنک آن که آباد دارد جهان
دگر آن که دارند آواز نرم
بود آشکارای او چون نهان
خرد دارد و شرم و گفتار گرم

بی آزاری:

سرِ مایهٔ مردِ سنگ و خرد
ز گیتی بی آزاری اندر خورد

آشتی خواهی:

بپرهیز از رزم و آویختن
دل من بدین آشتی شاد کن
به بیداد بر خیره خون ریختن
ز فام خرد گردن آزاد کن

نکوهش خودپسندی:

منش پست و کم دانش آن کس که گفت: «منم کم ز گیتی کسی نیست جفت»

مردمداری:

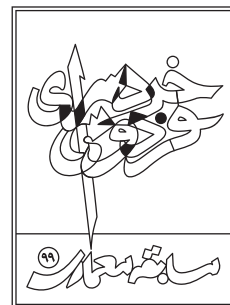
به گیتی به از مردمی کار نیست
بدین با تو دانش پیکار نیست

نکوهش آز و بیداد:

سر تخت شاهان پیچد سه کار
دگر آن که بی سود را برکشد
نخستین ز بیدادگر شهریار
به دینار کوشد که بیشی کند
سوم آن که با گنج خویشی کند

امانت داری:

به سر بردم این رزم کاموس نیز
گراز داستان یک سخن کم بُدی
دراز است و نفتاد از او یک پشیز
روان مرا جای ماتم بُدی

بخشندگی و نژادگی:

بدان گفتم این ای برادر که تخت
که دارد کفی راد و فرّ و نژاد
نباید مگر مرد پیروز بخت
خردمند و روشن دل و پر ز داد

دل بستگی نداشتن به دنیا:

نخست آن که هر کس که دارد خرد
نه شادان کند دل به نیافته
ندارد غم آن که زو بگذرد
نه گر بگذرد زو شود تافته

آیین نیایش:

ز بهر پرستش سر و تن بشست
بپوشید پس جامه نو سپید
به شمع خرد راه یزدان بجست
نیایش کنان رفت دل پر امید

شهرسازی و آبادانی:

دگر کرد «بادان پیروز» نام
چون این بوم ها یکسر آباد کرد
خنیده به هر جای آرام و کام
دل مردم پر خرد شاد کرد